

| **POZIV NA SURADNJU** |

POZIV NA OBJAVLJIVANJE RADOVA U TEMATSKOME BROJU ČASOPISA *CROATICA ET SLAVICA IADERTINA*

Kulturno pamćenje i kanon (hrvatske) dječje književnosti

Polazeći od pojmova *kulturnoga pamćenja* (Assmann 2005; Assmann 2008) i *književnoga kanona* (Guillory 1993; Herrnstein Smith 1988; Bloom 1994; Protrka 2008) tematskim se brojem želi potaknuti rasprava o oblikovanju i (re)interpretaciji suodnosa kulturnoga pamćenja i kanona (dječje) književnosti, pritom razumijevajući *kulturno pamćenje* kao otvoren, društveno uvjetovan proces koji je oblikovan u odnosu prema povijesti, istovremeno i odvojen od nje, podložen ideološkim distorzijama te dugotrajnim razdobljima potiskivanja ili revitaliziranja. Pojam kulturnoga pamćenja priziva sjećanje i kulturno trajanje, u temeljima je identitetskih interpretacija svake društvene zajednice te je usmjeren konkretnim uporištima u prošlosti – posebnim (kanonskim) nositeljima (piscima i djelima) utisnutim u stvaranje i oblikovanje kulturne, ali i književne povijesti. S druge strane, književni je kanon kao dijakronijska okosnica nacionalne književnosti i kulture propulzivna kategorija, dio je kulturnoga pamćenja zajednice koju (re)prezentira, oblikovan je u sinergiji umjetničkih i izvan-književnih vrijednosti te predstavlja svojevrsni proces potvrđivanja nacionalne zajednice (Protrka 2008).

Dječja je književnost kao istraživačko polje dugo imala marginalni status, smještajući se na rubne pozicije humanistike, u svojevrsnome procjepu između humanističkih i odgojnih znanosti, određujući svoj istraživački fokus od isključivo književnih aspekata teksta do njegovih recepcijskih učinaka u odgojno-obrazovnome kontekstu. Ipak suvremene kulturološki usmjerene interpretacijske paradigme, uz uvažavanje stilsko-poetičkih osobitosti dječje književnosti i specifičnosti implicitnoga čitatelja kojega diskurs dječje književnosti proizvodi, mijenjaju razumijevanje dječje književnosti i istraživačke joj pristupe te u potrebnome interdisciplinarnom dijalogu otvaraju višestruke interpretativne mogućnosti i perspektive koje se oblikuju u interakciji sa širim kulturnim predodžbama o djetinjstvu i djetetu. Stoga se metodologija imagologije i kulturalnih studija čini posebno pogodna za ovakve interpretacije jer uvažava i propituje ulogu konteksta određene književne činjenice, kao i njezin odnos prema politici kulturnoga pamćenja, što

bi trebalo rezultirati pouzdanijom i preciznijom rekonstrukcijom povijesti dječje književnosti, ali i osvjetliti naknadne prezentističke prakse koje su nerijetko rezultat društvenopovijesne i ideološke pozicije iz koje se određena književna činjenica reinterpreтира.

U kontekstu ponuđenoga naslova temata časopisa *Croatica et Slavica Iadertina* čini nam se potrebnim propitati odnose dječje književnosti i društvene kontrole (odnose moći i ideologije u diskursu dječje književnosti). U povijesnome slijedu dječju književnost možemo razumijevati i kao *lakmus* papir društvenih i ideoloških previranja koji su se odvijali u njezinu kontekstu, minuciozno ističući specifičnosti nacionalnih okolnosti strukturiranja kanona dječje književnosti, kao i diskursa o dječjoj književnosti.

Hrvatska je dječja književnost u svojem razvojnem hodu još uvijek nedovoljno istraženo područje. Različiti ideološki konteksti te državna uređenja utjecali su na oblikovanje čitateljskih praksi, aktualizirali pitanja cenzure i oblikovanja književnoga kanona, potvrđujući da novi društveni počeci uvijek prizivaju povratak prošlosti, sukreirajući kolektivno pamćenje zajednice. Zsigurno slična iskustva posjeduju i ostale slavenske kulture i književnosti, ali i zapadne kulture koje pitanjima integriteta i položaja dječje književnosti uvjetno pristupaju na drukčije načine.

Predloženi tematski poticaji:

- strategije i načini oblikovanja književnoga kanona dječje književnosti
- selektivna tradicija i kanon dječje književnosti
- kulturno pamćenje i imagološka čitanja dječje književnosti
- diskurzivno strukturirana periodizacijska paradigma u (hrvatskoj) dječjoj književnosti
- dinamika promjene periodizacijskih perspektiva kroz povijest kritičkoga bavljenja dječjom književnošću
- utjecaj povijesno-ideološkoga i kulturnoga konteksta na produkciju dječjih knjiga i na nakladničke prakse u povijesti dječje književnosti
- kanon dječje književnosti i njegov odnos prema komercijalnoj funkciji književnosti te njegov izravni doprinos komercijalnomu uspjehu književnih djela
- dječja književnost kao *označiteljska praksa*, razumijevanje odnosa produkcije dječje književnosti i kulturnoga, ideološkoga, društvenoga i zakonodavnoga konteksta
- diskurzivno oblikovane 1920-e i 1930-e godine u književnopovijesnim i književnokritičkim diskursima o dječjoj književnosti.

Potičemo znanstvenike iz Hrvatske i inozemstva da se uključe u raspravu i interpretaciju suodnosa kulturnoga pamćenja i kanona dječje književnosti iz različitih znanstvenih i metodoloških pozicija i iz drukčijih nacionalnih vizura, pritom uvažavajući interdisciplinarnost i transdisciplinarnost kao temelj znanstvenoga promišljanja o dječjoj književnosti. Radovi za tematski svezak primaju se e-poštom na adresu csi.unizd@gmail.com do 1. travnja 2026. Planirano je da svezak izađe u studenome 2026. Upute za oblikovanje članaka dostupne su na mrežnoj stranici: <http://hrcak.srce.hr/csi>.

Urednica temata
prof. dr. sc. Katarina Ivon

**CALL FOR PAPERS IN THE THEMATIC ISSUE OF
THE JOURNAL *CROATICA ET SLAVICA*
IADERTINA ENTITLED**

Cultural Memory and the Canon of (Croatian) Children's Literature

Starting from the concept of *cultural memory* (Assmann 2005; Assmann 2008) and the *literary canon* (Guillory 1993; Herrnstein Smith 1988; Bloom 1994; Protrka 2008), this thematic issue aims to encourage discussion on the shaping and (re) interpretation of the interrelationships between cultural memory and the canon of children's literature, while understanding cultural memory as an open, socially conditioned process, determined by society and shaped in relation to history, yet at the same time distinct from it—susceptible to ideological distortions and prolonged periods of suppression or revitalisation. The concept of cultural memory evokes remembrance and cultural continuity, forms the basis of identity interpretations within each social community, and is directed towards concrete points of reference in the past—through specific (canonical) bearers (writers and their works) embedded in the creation and formation of both cultural and literary history. On the other hand, the literary canon, as a diachronic framework of national literature and culture, is a propulsive category. It is part of the cultural memory of the community it (re)presents, shaped through the synergy of artistic and non-literary values, and it constitutes a particular process of affirming the national community (Protrka 2008).

As a research field, children's literature has long occupied a marginal status, situated on the borderline of the humanities, within the specific divide between the humanities and educational sciences, balancing its research focus between the exclusively literary aspects of the text and its receptive effects in educational contexts. Nevertheless, contemporary culturally oriented interpretation paradigms, with due consideration of stylistic-poetic features of children's literature and specificities of the implicit reader—who is shaped by the discourse of children's literature—are changing both the understanding of children's literature and the research approaches, thus opening multiple interpretation possibilities and perspectives, shaped through interaction with broader cultural conceptions of childhood and children, within the framework of necessary interdisciplinary dialogue. Therefore, the methodology of imagology and cultural studies seems particularly suitable for such interpretations, since it considers

and questions the role of the context of a specific literary phenomenon, as well as its relation to the policy of cultural memory, which should result in a more reliable and precise reconstruction of the history of children's literature, but also shed light on subsequent presentist practices, which often result from socio-historical and ideological positions from which the specific literary phenomenon is reinterpreted.

In the context of the proposed title of the thematic journal CSI, it seems essential to examine the relationship between children's literature and social control (the relations of power and ideology in the discourse of children's literature). Throughout history, children's literature can also be understood as a *litmus* test for social and ideological upheavals within its context, meticulously highlighting the specificities of national circumstances in the structuring of the children's literature canon, as well as the discourse about children's literature.

In the course of its development, Croatian children's literature remains an under-researched field. Various ideological contexts and political systems have influenced the shaping of reading practices, brought questions of censorship and the formation of the literary canon to the fore, and thereby confirmed that new social beginnings still evoke a return to the past, co-creating the collective memory of the community. Certainly, other Slavic cultures and literatures have similar experiences, as well as Western cultures which have always approached the questions of the integrity and position of children's literature in diverse and context-specific ways.

Proposed thematic prompts:

- Strategies and ways of shaping the literary canon in children's literature
- Selective tradition and the canon of children's literature
- Cultural memory and imagological readings of children's literature
- Discursively structured periodisation paradigm in (Croatian) children's literature
- Dynamics of changing periodisation perspectives throughout the history of critical engagement with children's literature
- The influence of historic-ideological and cultural context on the production of children's books and publishers' practices in the history of children's literature
- The canon of children's literature, its relation to the commercial function of literature, and its direct contribution to the commercial success of literary works
- Children's literature as a *signifying practice*, the understanding of the relationship between the production of children's literature and cultural, ideological, social, and legislative context
- Discursively shaped representations of the 1920s and 1930s in literary-historical and literary-critical discourses about children's literature

We encourage researchers from Croatia and abroad to participate in the discussion and interpretation of the interrelationship between cultural memory and the canon of children's literature from diverse scientific and methodological perspectives, as well as from various national standpoints, while respecting interdisciplinarity and transdisciplinarity as the foundation of scholarly inquiry into children's literature.

The papers for the thematic issue are to be submitted at csi.unizd@gmail.com by 1 April 2026. The publishing of the issue is scheduled for November 2026.

Instructions for formatting papers and the description of the editorial principles are available at <http://hrcak.srce.hr/csi>

Editor-in-chief of the thematic issue
Professor Katarina Ivon, Phd